

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.
04.11.2025

Bağış BEKTAŞ
Konya Milletvekili

Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesinde düzenlenen "Cumhurbaşkanına hakaret" suçu, özellikle 2014 yılından bu yana artan bir şekilde uygulanmakta; 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesiyle birlikte bu suçlama, siyasi muhalefetin ve eleştirel seslerin baskılanmasında yaygın bir araç haline gelmiştir.

Bu kapsamda yürütülen soruşturmaların ve açılan davaların sayısı yıllar içinde dikkat çekici biçimde artmış; halkın, gazetecilerin, akademisyenlerin, sanatçıların, sendika temsilcilerinin ve muhalif siyasetçilerin yalnızca düşüncelerini ifade etmeleri nedeniyle ceza tehdidiyle karşı karşıya kaldıkları bir yargı pratiği oluşmuştur. İfade özgürlüğünün temel bir hak olmasına rağmen, bu madde çoğu zaman iktidarın eleştiriden muaf tutulmasını sağlayan bir zırh gibi işletilmekte; eleştirinin cezalandırılmasına yönelik sistematik bir yargısal baskı aracı olarak kullanılmaktadır.

Bu davaların çok büyük bir kısmı sosyal medya paylaşımları nedeniyle açılmakta; yurttaşlar sadece eleştiri, mizah ya da günlük ifadeleri sebebiyle soruşturmalara maruz bırakılmaktadır. Dahası, lise çağındaki çocuklar dahi bu suçlamalarla gözaltına alınmakta veya haklarında dava açılmaktadır.

Bu uygulamalar, Anayasa'nın 26. maddesi ile güvence altına alınan ifade özgürlüğü hakkının açık ihlalidir. Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesi de ifade özgürlüğünü korumakta olup, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi söz konusu madde

nedeniyle Türkiye'yi daha önce mahkûm etmiştir. AİHM kararlarında, kamu görevinde bulunan kişilerin eleştiriye daha fazla açık olması gerektiği açıkça belirtilmiştir.

Gelinen noktada, "Cumhurbaşkanına hakaret" suçu gerekçesiyle yapılan yargılamaların kapsamı, mahkûmiyet ve tutuklama oranları kamuoyundan gizlenmekte; bu süreçlerde yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı ciddi şekilde tartışılmaktadır. Bu suçlamalar üzerinden binlerce yurttaşın fişlenmesi, cezalandırılması ve sindirilmesi, hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. 2018-2025 yılları arasında Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesi kapsamında kaç kişi hakkında soruşturma açılmıştır? Yıllara göre dağılım nasıldır?
2. Aynı yıllar arasında kaç kişi hakkında kamu davası açılmıştır?
3. Açılan davalar sonucunda kaç kişi mahkûm edilmiştir? Mahkûmiyet kararlarının kaç hapis cezası, kaç adli para cezasıdır?
4. Bu davalarda hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilen kişi sayısı kaçtır?
5. Aynı dönemde beraat eden kişi sayısı nedir?
6. 2018-2025 yılları arasında bu suçtan dolayı kaç kişi tutuklanmıştır? Yıllara göre dağılımı ve ortalama tutukluluk süresi nedir?
7. Aynı suç kapsamında hakkında işlem yapılan 18 yaş altı çocuk sayısı kaçtır? Bunlardan kaç hakkında dava açılmış, kaç mahkûm edilmiştir?
8. Suçun alenen işlenmesi nedeniyle cezada artırım uygulanan dosya sayısı kaçtır?
9. Açılan davaların kaç tanesi sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek açılmıştır?
10. TCK 299/3 kapsamında Adalet Bakanlığı'ndan soruşturma izni için kaç başvuru yapılmıştır? Kaç kabul edilmiş, kaç reddedilmiştir?